

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-1-175 (Devralma)
Karar Sayısı : 07-13/100-29
Karar Tarihi : 8.2.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Rifki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER: Mehmet Akif KAYAR, Cumhur Atalay HATİPOĞLU

C. BİLDİRİMDE

20

BULUNAN : - EN+ Group Limited
Temsilcisi Av. Burcu BABADAĞ
Ahi Evran Cd. Polaris Plaza, Kat:25 D:89 34398
Maslak/İstanbul

D. TARAFLAR

30

: - EN+ Group Limited
28-30, The Parade, St. Helier Jersey JE4 8XY ABD
- Glencore International AG
Baarermattstrasse 3, P.O. Box 777 CH-6341 Baar İSVİÇRE
- Sual Partners Ltd.
2nd Terrace West, Centreville, Nassau BAHAMALAR

E. DOSYA KONUSU: EN+ Group Limited'in tamamına sahip olduğu Rusal Limited ile Glencore International Ag ve Sual Partners Ltd.'nin belli malvarlıklarının ve hisselerinin United Company Rusal Limited'e devredilmesi ve katkıları karşılığında tarafların United Company Rusal Limited hisseleri sahibi olması işlemine izin verilmesi talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 22.12.2006 tarih ve 8736 sayı ile giren bildirim üzerine, söz konusu devralmaya ilişkin olarak talep edilen ek bilgi ve belgeler, 17.1.2007 tarih ve 452 sayı ile intikal eden yazıyla tamamlanmıştır. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 2.2.2007 tarih, 2006-1-175/Öİ-07-MAK sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 2.2.2007 tarih, REK.0.05.00.00-120/17 sayılı Başkanlık önergesi ile 07-13 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, Sual Partners Ltd. ve Glencore International AG teşebbüslerinin belirli malvarlıkları ve hisseler karşılığında sırayla UC Rusal'ın adi hisselerinin %22 ve %12 oranlarında devralmalarına ilişkin bildirim, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak

çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğu, ancak işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı, dolayısıyla bildirim konusu işleme izin verilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İşlemin Niteliği ve Amacı

60 Başvuru kapsamındaki bilgilere göre; tamamı EN+ Group Limited (EN)'e ait olan ve Rusal'ın da %100'üne sahip olan United Company Rusal Limited (UC Rusal), bildirim konusu işlem sonucunda Glencore International Ag (Glencore) ve Sual Partners Ltd. (Sual)'nin yan kuruluşlarının belirli alüminyum, alümina, boksit ve bunlarla ilgili malvarlığı ve birtakım haklara sahip olan hisselerini devralacak ve Glencore Finance (Bermuda) Ltd. belirli malvarlıklarını ve hisselerini Rusal'ın bir yan kuruluşuna satacaktır. Bu işlemlerin gerçekleştirilmesi sonucunda UC Rusal'ın ihraç edilmiş hisselerinin %66'sı EN'in, %22'si Sual'in ve %12'si Glencore'un olacaktır. Taraflar arasında söz konusu işlemin ne şekilde gerçekleştirileceğini düzenleyen Katılım ve Çerçeve sözleşmesi (Sözleşme) ile Hissedarlar Sözleşmesi akdedilmiştir.

70 Bildirim formundaki bilgilere göre, esas faaliyeti birinci sınıf alüminyum eritmesi olan Rusal'ın alümina arıtmasına ilişkin üst pazarda daha az faal olmakta ve eritme faaliyetlerine ilişkin ihtiyaçlarının yaklaşık %42'sini global ticari pazardan satın almaktadır. Diğer taraftan, Glencore Payları ise esasen, limitli eritme kapasitesi dolayısıyla ticari pazara tedarik ettiği, alümina arıtmasında aktiftir. Dolayısıyla, taraflar, Rusal'ın geçmişte yaşamış olduğu alümina eksikliğini giderebilmesi ve UC Rusal'ın büyük ölçüde kendi kendine yeter duruma gelmesini sağlaması amacıyla işlemin alüminyum üretimi faaliyetlerinde dikey bütünleşik bir yapı sağlayacağını, bu yapı sayesinde işletme ve yönetim giderlerinde azalmanın ve üretimde verimliliğin mümkün olacağını, global 80 pazarda yer alan dikey bütünleşik rakiplerle daha güçlü rekabet edebilme imkanının yaratılacağını ileri sürmektedir.

H.2. Taraflar

H.2.1. EN

90 Bildirim formundaki bilgilere göre; Rusal Limited'in 100% üne sahip olan ve Rus vatandaşı Oleg Deripaska'nın Basic Element Private Equity Fund (BEPEF) vasıtasıyla kontrol ettiği EN, enerji ve petrol sektörlerinde hisse sahibi olup bir entegre boksit madeni, alümina rafinerisi ve alüminyum eritme tesisi ve bir alümina rafinerisine sahiptir. Bunlara ilave olarak, Oleg Deripaska'nın BEPEF vasıtasıyla kontrol ettiği diğer şirketlerin finansal hizmetler, inşaat ve geliştirme, makine, madencilik ve doğramacılık sektörlerinde de faaliyet gösterdiği bildirilmiştir.

Dikey olarak bütünleşmiş bir alüminyum ve alümina şirketi olan Rusal'ın halihazırda nihai veya yarı-bitmiş alüminyum ürünlerine ilişkin alt pazar faaliyetleri bulunmaktadır (örneğin konserve). Ancak, söz konusu faaliyetler, Rusal'ın alt pazardaki alüminyum folyo faaliyeti hariç, işlem öncesinde Rusal'dan çıkarılarak EN'in mülkiyetinde olmaya devam edecektir.

100 Dosya mevcudundaki bilgilere göre; Rusal'ın Avrupa'daki temel faaliyeti, ağırlıklı olarak birincil alüminyum üretimine yoğunlaşmış olan alüminyum faaliyetidir. EN'in, tamamen sahibi olduğu yan kuruluşu Rusal aracılığı ile yapılan birincil alüminyum satışı ile gerçekleşen dolaylı faaliyeti dışında, Türkiye'de herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır.

EN'in tamamını birincil alüminyumdan ve Rusal vasıtasıyla elde ettiği toplam Türkiye cirosu 2005 yılında yaklaşık (.....) YTL'dir.

H.2.2. Sual

110 Bildirim kapsamındaki bilgilere göre; Sual, boksit madenciliğinden folyo gibi katma değerli alüminyum ürünlerinin üretimine kadar üretim sürecinin tüm aşamaları ile iştigal eden alüminyum malvarlıklarına sahip olan bir holding şirkettir. Sual, tüm boksit, alümina ve alüminyum eritme tesislerini UC Rusal bünyesine katacaktır, ancak, alüminyum folyo işleri hariç olmak üzere, nihai ve yarı bitmiş alüminyum ürünlerine (örneğin mutfak eşyaları, yemek pişirme için kullanılan eşyalar ve rulo ürünler üretimine) ilişkin alt pazar işlerini katmayacaktır. Üretim tesisleri dokuz Rus bölgesinde ve Ukrayna'da yer alan Sual, ayrıca, metalurji ve kimya sanayisi için silisyum madeni üretimine ilişkin silisyum faaliyetlerini de katacaktır.

120 Dosya mevcuduna göre; Sual'in ticari faaliyeti iki spesifik bölümden oluşmaktadır. Bunlar, boksit, alümina ve birincil alüminyum üretimini kapsayan alüminyum üst pazarı ile çekilmiş ürünler (rolled products) ve tüketim malları gibi yarı-bitmiş ve bitmiş ürünlerin üretilmesinden oluşan çeşitli alt pazar faaliyetleridir.

Sual'in tamamına yakını birincil alüminyumdan elde ettiği toplam Türkiye cirosu 2005 yılında yaklaşık (.....) YTL'dir.

H.2.3. Glencore

130 Bildirim kapsamındaki bilgilere göre; Glencore, İsviçre'de mukim dünya genelinde maden, mineral, kömür, ham petrol, petrol ürünleri ve tarım ürünleri tedariki ile iştigal eden özel bir şirkettir. UC Rusal'a transfer edilecek olan Glencore Payları, İsveç'teki bir alümina eritme tesisi ile birlikte, belirli Jamaika boksit madenindeki ve İrlanda, Jamaika ve İtalya'da bulunan çeşitli alümina rafinerilerindeki paylarını kapsamaktadır.

Dosya mevcudundaki bilgilere göre; Glencore'un, Türkiye'de alüminyuma ilişkin gerçekleştirdiği toplam cirosu 2005 yılında yaklaşık (.....) YTL olarak gerçekleşmiştir. Yine verilen bilgilere göre, UC Rusal bünyesine katılacak olan Glencore paylarının ise Türkiye'de birincil alüminyum faaliyetinden elde ettiği ciro bulunmamaktadır.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. İlgili Ürün Pazarı

140 Tarafların verdiği bilgilere göre, başvuru konusu işlemi gerçekleştirecek şirketlerden en az ikisi aşağıdaki ürünlerin üretimini ve tedarikini yapmaktadır:

- Boksit,
- ham hidrat,
- alümina,
- özel alümina,

- e. standart birincil alüminyum,
- f. alüminyum folyo ve
- g. galyum (gallium).

150 İşlemin tarafları alüminyum sektöründe dikey olarak entegre olup boksit madenciliğinden, özel nitelikli ürünlerin imaline kadar üretim zincirinin çeşitli kademelerinde yer almaktadır. İşlem ile taraflar alüminyum üretim zinciri içerisinde daha ileri boyutta bir dikey entegrasyona gidebilecektir. Taraflar, işlemin sadece alümina ve birincil alüminyum pazarlarında yatay etkilenmeye yol açacağını belirtmektedir.

Bildirim kapsamındaki bilgilere göre; Rusal, Sual ve Glencore Türk müşterilere yalnızca birincil alüminyum tedarik etmektedir. Ancak, UC Rusal bünyesine katılacak olan Glencore Payları'nın Türk müşterilere birincil alüminyum tedarik etmediği belirtilmektedir. Bununla beraber, taraflardan hiçbirinin Türkiye'deki müşterilere alüminyum ile ilgili başka ürünler tedarik etmediği vurgulanmaktadır.

160 Birincil alüminyum, alüminanın eritilmesi ile üretilmektedir. Alümina yüksek dereceli elektroliz işlemi uygulanarak alüminyum ve oksijenden oluşan elementlere dönüştürülmektedir. Birincil alüminyum eritilmiş halde veya çubuk, külçe, haddelenmiş dilim formları da dahil birçok değişik formda döküm ürünü olarak üretilmektedir. Birincil alüminyum saf halde üretilbileceği gibi, manganez, magnezyum, bakır, çinko ve demir gibi diğer metallerle alaşımli olarak da imal edilebilmektedir.

Tarafların Türkiye'de sadece birincil alüminyum satışı yapmaları nedeniyle ve yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı "*birincil alüminyum*" pazarı olarak tespit edilmiştir.

170 H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili ürün pazarı açısından ülke içindeki rekabet şartlarının bölgesel olarak farklılaşmasına neden olabilecek bir unsurun bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak tespit edilmiştir.

H.4. Değerlendirme

H.4.1. İşlemin Bildirimi Açısından Yapılan Değerlendirme

Bildirime konu işlem, Sual ve Glencore'un bazı işletmelerinin ve malvarlığının UC Rusal'a devredilmesi yoluyla yoğunlaşmaya yol açtığından, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi kapsamında bir devralmadır.

180 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde "*bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur*" hükmü yer almaktadır.

Bildirim Formu ve ekinde yer alan bilgi ve belgeler çerçevesinde, Rusal ve Sual'ın birincil alüminyum pazarında 2005 yılında (.....) Amerikan Doları/(.....) YTL (30.1.2007 tarihli kura göre) ciro elde ettiği anlaşılmaktadır.

- 190 Söz konusu ciro rakamı dikkate alındığında dosya konusu devralma işlemi 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi çerçevesinde izne tabidir.

H.4.2. İşlemin 4054 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

4054 Sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca, bir birleşme veya devralmanın yasaklanabilmesi için işlemin, ya hakim durum yaratarak ya da mevcut bir hakim durumu güçlendirerek ilgili piyasada rekabeti önemli ölçüde azaltması gerekmektedir. Aşağıdaki tabloda söz konusu ürün pazarında birleşme tarafı teşebbüslerin sahip oldukları pazar paylarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir:

Tablo 1: Birincil Alüminyum İlgili Pazarında Tarafların Pazar Payları

Teşebbüs Adı	Pazar Payı %
Rusal	(.....)
Sual	(.....)
Glencore	(.....)

- 200 Türkiye pazarında birincil alüminyum ürünü satışında faaliyet gösteren teşebbüslerin 2005 yılı pazar paylarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2: Birincil Alüminyum Pazarında Teşebbüslerin Pazar Payları

Teşebbüs Adı	Pazar Payı %
Rusal	(.....)
Sual	(.....)
Hydro	(.....)
ACTS	(.....)
Gerald	(.....)
Glencore	(.....)
Mechem	(.....)
Alcan	(.....)
Dubal	(.....)
Alro	(.....)
Alba	(.....)
TADAZ	(.....)
Azerlaydzan eritme tesisi	(.....)
Diğer İthalatlar	(.....)
Eti Alüminyum	(.....)
Toplam	100

- 210 Dosyadaki bilgilere göre, alüminyum pazarında, sadece Rusal ve Sual'in Türkiye'deki alüminyum satışları UC Rusal'ın bünyesine katılacaktır. Glencore tarafından yapılan satışların söz konusu işlemin bir parçası olmadığı, bu satışların UC Rusal tarafından gerçekleştirilmesinin söz konusu olmadığı bildirim formunda ifade edilmektedir. Glencore'un UC Rusal'a devredeceği şirketlerin, Türkiye'deki alüminyum müşterilerine yönelik birincil alüminyum satış faaliyetinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Glencore dosya konusu işlem sonrasında Türkiye pazarında birincil alüminyum satış faaliyetlerine UC Rusal ile rakip olacak şekilde devam edecektir. Bu çerçevede devralmalar sonucu oluşacak teşebbüs olan UC Rusal'ın Türkiye pazarındaki payı %(...) olarak belirlenmektedir. Ancak, UC Rusal'daki ortaklığı vasıtasıyla düşünülebilecek olası UC Rusal-Glencore birlikteliğinin Türkiye'deki toplam pazar payının %(...) seviyesine de ulaşması değerlendirilmesi gereken bir husustur.

Bu noktada, aşağıda birincil alüminyum ürününün oluşturduğu ilgili pazardaki rekabet koşulları incelenmiştir.

220 Türkiye’de birincil alüminyum ürün arzının %90’ı ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Bu nedenle coğrafi pazar her ne kadar Türkiye olarak belirlenmişse de söz konusu ürünün fiyatının global rekabet/pazar koşulları çerçevesinde belirlendiğinin de göz önüne alınması gerekmektedir. Dosya konusu birleşmiş şirketle genel olarak benzer pazar pozisyonuna sahip olan, Alcoa ve Alcan ile birlikte Norsk Hydro, BHP Billiton Group, Chalco, Rio Tinto Group, Dubal, Nalco, Balco ve Hindalco gibi çok uluslu şirketler Türkiye pazarında rakip olarak kalmaya devam edecektir. Rusal’ın Türkiye’ye alüminyum ithalatı yaptığı iki ana ülke konumundaki Rusya ve Tacikistan dışında, alternatif kaynaklardan yapılan nakliyyeye ilişkin maliyetlerin aslında, Rusya ve/veya Tacikistan’dan yapılan nakliyenin maliyetinden çok daha düşük olduğu aşağıdaki tabloda görülmektedir:

230 **Tablo 3: Türkiye’ye Olan Taşıma Maliyetleri**

İthalatın Yapılacağı Ülke	Taşıma Maliyeti (\$)
Rusya	(.....)
Tacikistan	(.....)
Bahreyn	(.....)
Avustralya	(.....)
Çin	(.....)
Hollanda	(.....)
Brezilya	(.....)
Hindistan	(.....)

Yukarıda yer verilen taşıma maliyetlerine ilişkin verilerin ışığında; Türkiye’nin yalnızca devralmaya konu şirketten Rusya ve Avrupa kaynaklı ithalat yapmasının avantajlı olmadığı ve birincil alüminyum talebini tüm dünyadan benzer maliyetlerde tedarik edebileceği görülmektedir.

240 Türkiye’nin yıllık birincil alüminyum talebi 420,000 metrik ton (mt) civarındadır. Bildirim formundaki bilgilerden Türkiye’deki ithalatçıların UC Rusal ve Glencore dışında alternatif tedarik kaynaklarına yönelmeyi tercih etmeleri halinde, hem global hem bölgesel olarak yeterli kapasite bulunduğu ve ileride bulunmaya devam edeceği anlaşılmaktadır. Örneğin, kısa ve orta vadede söz konusu olacak ek bölgesel kapasite tahmini aşağıdaki şekilde özetlenmektedir:

2007 yılı için;

Birleşik Arab Emirlikleri 60,000 mt, Çin 425,000 mt.

2008 yılı için;

İran 60,000 mt., Çin 350,0000 mt., Hindistan 115,000 mt.

2009 yılı için;

Umman 350,000 mt., Çin 250,000 mt.

250 Ayrıca, birinci alüminyum ürün arzında tedarik sözleşmelerinin yıllık bazda yapılması, herhangi bir Türk ithalatçısının yaptığı alımların hacmini/tedarik kaynağını yıldan yıla değiştirebilmesi de hakim durumun oluşmasını zayıflatıcı unsurlar olarak dikkate alınmasını gerektirmektedir. Örneğin, Rusal’ın Türk ithalatçılarına tedarik ettiği toplam ürün 2004 ve 2005 yılları arasında sadece %(...) artmış iken aynı dönemde Türkiye’den en büyük alıcısına yaptığı satışın yaklaşık olarak %(...) arttığı tespit edilmiştir.

Yine, alüminyumun satış fiyatının belirlenmesinde Londra Metal Borsası’nın etkili olduğu ve borsa referans fiyatlarının ve dolayısıyla sözleşme fiyatlarının devamlı olarak pazar koşullarını yansıtarak, büyüklüğüne bakılmaksızın şirketlerin rekabete aykırı davranma imkanlarını kısıtlayarak dalgalandığı ifade edilmektedir.

260 Bu çerçevede, %90'ı aşan bir oranda ithalata dayalı ve 13-14 teşebbüsün faaliyet gösterdiği, global rekabete açık Türkiye birincil alüminyum ilgili ürün pazarında %(...) pazar paylı devralmaya konu UC Rusal birleşmesinin ya da koordinasyon vasıtasıyla %(...) pazar paylı UC Rusal-Glencore şeklinde düşünülebilecek birlikteliğin, hakim durum yaratabilecek bir pazar gücüne sahip olamayacağı görülmüştür.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

270 Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, dolayısıyla bildirim konusu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.